

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Реферат Комисије за избор у звање доцента за ужу научну област **Библистика/Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета**, са пуним радним временом.

Одлуком Изборног и Наставно-научног већа Православног богословског факултета у Београду, број 0104-131/3 од 27. фебруара 2018. године, као и решењем о образовању Комисије за припрему реферата за избор у звање доцента за ужу научну област Библистика/Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета, 0205-174/3 од 23. марта 2018. године, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима за избор у звање доцента за ужу научну област **Библистика/Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета**, са пуним радним временом.

После увида у предложени конкурсни материјал имамо част и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета у Београду поднесемо следећи

РЕФЕРАТ

На расписани јавни конкурс, који је објављен у публикацији *Послови* број 767, дана 07. марта 2018. године, пријавио се један кандидат – др **Ненад Божовић**, асистент за ужу научну област Библистика/Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Кандидат је уз пријаву 0205-174/2 од 16. марта 2018. године, уредно приложио сву конкурсном предвиђену документацију.

1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Ненад Божовић рођен је 13. јануара 1985. у Краљеву, од оца Хаци Зорана, дипломираног правника, и мајке Снежане (девојачко Алексић), инжењера елетротехнике. Основну и средњу школу завршио је у Краљеву са одличним успехом, а 2003. године уписује Православни богословски факултет Универзитета у Београду. Током студија постигао је просечну оцену 8, 91. Завршни рад на тему „Богословско-социјални концепт старозаветних пророка пре егзила“ (ментор проф. др Родољуб Кубат) одбранио је септембра 2008. године са највишом оценом, а рад је проглашен за најбољи завршни рад те академске године. Након тога уписује мастер академске студије на истом факултету, а мастер рад на тему „Однос пророка према култу“ одбранио је марта 2010, такође са највишом оценом. Исте године као стипендиста фондације Конрад Аденауер бива упућен на курс језика на Гетеовом институту у Манхајму и стиче С1 ниво познавања немачког језика (DSH испит). По благослову блаженопочившег епископа жичког Хризостома академске 2010/2011. уписао је докторске студије теологије на Православном богословском факултету. Исте године започиње и трогодишњи студијско-истраживачки боравак на Католичком теолошком факултету Универзитета у Регенсбургу, такође под покровитељством поменуте фондације.

Дана 01.03.2013. одбранио је предлог теме докторског рада под називом „Књига постања 2, 4б - 3, 24 у светлу акадске литературе“, пред Комисијом у саставу: проф. др. Владан Перишић (председавајући), проф. др Илија Томић и др Предраг Драгутиновић. Извештај комисије за одобрење теме поднет је Наставно-научном већу и одобрен на седници одржаној 27.02.2014. године. Веће друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду одобрило је тему дисертације (рег. 61206-1112/2-14) дана 11.03.2014. У уторак 23. јануара 2018. године, Ненад Божовић је одбранио своју докторску дисертацију пред комисијом коју су чинили проф. др Владислав Топаловић (професор Старог Завета и декан Православног богословског факултета у Фочи), проф. др Предраг Драгутиновић (председник комисије) и проф. др Родољуб Кубат (ментор).

2. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

Године 2013. Ненад Божовић бива изабран у звање асистента на Катедри за Свето Писмо Православног богословског факултета Универзитета у Београду и ради као асистент на предметима Увод у Стари Завет, Старозаветна историја, Старозаветна егзегеза и Старозаветна теологија.

Кандидат је у свом педагошком раду показао високе принципе радне етике, као и изузетну одговорност и посвећеност у раду са студентима. Одликује се тачношћу и редовношћу извршавања својих наставних активности, затим прецизношћу и транспарентношћу предметних информација које поставља путем сајта Библијског института, као и изузетном респонзивношћу у комуникацији са студентима путем електронске поште. Осим тога, кандидат се такође трудио да градиво са вежби подели у мање целине и да их кроз тестове евалуира, а сама парцијална евалуација знања омогућила је кумулативно стицање бодова. То је умногоме олакшало извршавање предиспитних обавеза и припрему наставног градива за студенте, а нарочито за оне који због радног односа не могу активно пратити наставу на факултету. Укупно гледано све ово допринело је популаризацији библистике као теолошке дисциплине међу студентима, чему у прилог говори и учешће кандидата као члана комисије за израду и одбрану 40 завршних и 9 мастер радова, а такође и оцене и коментари које је кандидат добијао на анкетама током првог изборног периода за асистента: 2013/14 – **4.84**, 2014/15 – **4.74**, 2015/16 – **4.86** као и током другог: 2016/17 – **4.77**, 2017/18 – **4.85**.

У раду са студентима треба истаћи његову активност координатора студентског Актива за научни подмладак ПБФ академске 2014/15 и 2015/16, у оквиру које је учествовао у популаризацији научних активности кроз низ радионица, предавања, трибина и дебата о којима је редовно извештавао Наставно-научно веће. Такође, академске 2014/15 и 2015/16 вршио је функцију координатора студентске Филмско-телевизијске секције у оквиру које је заједно са студентима организовао читав низ пројекција едукативних и играних филмова на актуелне друштвене и теолошке теме, а о којима је у својим извештајима такође обавештавао Наставно-научно веће.

Сценариста је библиодраме на тему „Патријарх Аврам“ која на сценски начин интерпретира Свето Писмо и у којој глуме студенти друге и треће године. Библиодрама је изведена два пута у пуном амфитеатру ПБФ током 2017. године.

3. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

У оквиру свог досадашњег ангажмана др Ненад Божовић је показао способност за компетентно бављење научно-истраживачким радом. Кандидат показује изузетно интересовање за актуелне егзегетске теме у области старозаветне библистике, нарочито за однос Старог Завета и старооријенталног литерарног наслеђа. Сходно томе, кандидат је у својој докторској дисертацији коју је одбранио на Православном богословском факултету Универзитета у Београду под насловом „Књига постања 2, 4б- 3, 24 у светлу акадске литературе“ показао способност постављања научног проблема, затим самосталног и критичког истраживања литерарних извора кроз коришћење методског опуса савремене библистике у циљу проналажења одговора на постављене проблеме, што је све резултирало писањем научног рада који представља оригинални допринос на пољу научне делатности. Осим одбрањене дисертације, о овоме сведочи и следећа библиографија кандидата.

3.1. Референце за избор у звање

- [1] „Библијске одреднице о робовима у светлу старооријенталног законодавства“, *Богословље* 70 (2), Београд 2011, 4-26. **M51**
- [2] „Извори Макавејских књига“, *Богословље* 71 (1), Београд 2012, 41-62. **M51**
- [3] „Освајање Јерихона - тумачење ИНав 6, 21“, *Богословље* 1/2017, 27-48. **M51**
- [4] „Стварање човека у Пост 2, 4б-25 и стварање Енкидуа у Епу о Гилгамешу I, 95-112“, у: *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати* (прир. Б. Шијаковић), Београд 2014 (15), 7-27. **M63**
- [5] „Ps 2,7–8 im Narrativ des Markusevangeliums“, in: *Christ of Sacred Stories* (P. Dragutinovic/T. Nicklas/K. G. Rodenbiker/V. Tatalovic), WUNT II/453, Mohr Siebeck, Tübingen 2017, 325-345. **M33**

3.2 Референце ван захтева за избор у звање

Поред поменутих референци за избор у звање, у циљу јаснијег сагледавања научно-истраживачког профила кандидата, потребно је поменути и рад у тематском зборнику, затим дванаест лексикографских одредница (од којих је једна коауторска) као и превод осам лексикографских одредница са немачког на српски:

- [6] „Проф. др Драган Милин као библиста и предавач“, у: *Кад Израил беше дете – Зборник радова у част професора Драгана Милина поводом 70. рођендана* (прир. Р. Кубат), Београд 2015, 11-22. **M45**
- [7] „Глосари“, „Глосе“, „Историјске књиге“, „Машал“, „Мудросна књижевност“, „Параша“, „Пророчка књижевност“, „Помоћне историјске дисциплине“ „Псалтир“, „Свештенички извор“, „Схолија“, у: *Лексикон библијске егзегезе*, Р. Кубат/П. Драгутиновић (прр), Библијски институт ПБФ БУ, Београд 2018, 105, 106, 184-186, 250-251, 264-265, 290, 319-322, 346-347, 352-353, 389-390, 426-427. **M46**
- [8] А. Папаниколау (коаутор), „Политичка теологија“, у: *Лексикон библијске егзегезе*, Р. Кубат/П. Драгутиновић (прр), Библијски институт ПБФ БУ, Београд 2018, 317-319. **M46**
- [9] Девтерономион, Демитологизација, Естетска рецепција, Методе (методолошки плурализам), Петокњижје, Питање и одговори [πρωβλήματα καὶ λύσεις], Стари Завет, Теологија ослобођења, у: *Лексикон библијске егзегезе*, Р. Кубат/П. Драгутиновић (прр), Библијски институт ПБФ БУ, Београд 2018, 114-115, 117-118, 148-150, 254-256, 302-303, 307-308, 421-422, 439-441.

3.3. Приказ важнијих научних радова за избор у звање

У свом чланку „Освајање Јерихона - тумачење ИНав 6, 21“ који је објављен у часопису *Богословље* 1/2017 [3], кандидат се бави прилично упитним и незгодним егзегетским местима. Пре свега, то се односи на тумачење освајања Јерихона и Ханана у којима се помиње затирање читаве популације. Кандидат се бави питањем како данас разумети описе ових погрома и страдања. Након пажљиве текстолошке анализе, кандидат излаже тумачење овог места у патристичкој литератури, закључивши да су Оци истока ова места разумевали алегоријски, као борбу људске душе са помислима од којих треба истребити и најмању, док су буквални-историјски смисао текста умањивали или одбацивали. Даље, кандидат прелази на тумачење ИНав 6, 21 у средњевековној и нововековној литератури, након чега прелази на модерну критичку мисао. Постављајући сам текст у оквиру историјских околности, он показује да ови ратни извештају имају велику сличност са асирским ратним хроникама које су пуне тријумфализма, хиперболе и претеривања. Тако и извештај о Јерихону не треба схватити буквално, односно као историјски фактични догађај, већ као каснију тријумфалистичку интерпретацију освајања. Осим тога, историјску неутемељеност приповести можемо видети и кроз археолошка истраживања. Приповест о освајању Јерихона он поставља у другачији

контекст: она је испричана из перспективе робова који освајају градове-симболе робовласничког друштва.

Даље, у свом чланку на немачком језику под називом „Ps 2,7–8 im Narrativ des Markusevangeliums“ [5], кандидат је објавио излагање које је држао на међународној научној конференцији „Христос свештених повести“, одржаној септембра 2015. у Београду. Овај чланак објављен је у реномираној едицији *Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament*. У свом чланку кандидат се бави рецепцијом псалма 2, 7-8 у наративу Јеванђеља по Марку. Наиме, месијански други псалом у овим стиховима објављује: „Ти си Син мој, ја те данас родих“, односно речи којима се Бог обраћа израиљском цару у дану његове интронизације. Управо ове стихове јеванђелиста пажљиво бира за своју приповест и укључује их на кључним местима у свој наратив: на Христовом крштењу, преображењу и коначно под самим крстом (изговорене од стране римског капетана). Користећи методу интертекстуалног читања, кандидат је показао како је један старозаветни псалом послужио као „патерн“ за јеванђелски наратив: сам чин интронизације Христове није политичко-династички моменат, већ моменат страдања, Голгота је место интронизације, круна је трнов венац, а сам престо је крст. Тиме је кандидат показао како јеванђелиста празни раније месијанске концепте од њихових политичких конотација и објављује страдалног Месију кога под крстом странац исповеда као Сина Божијег.

3.4. Учешће на међународним/националним научним конференцијама

Кандидат је до сада учествовао у раду на једном националном и једном међународном научном скупу. Дана 14. децембра 2013. године, кандидат је учествовао у научном скупу на тему *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати* на Православном богословском факултету на којем је изложио тему „Стварање човека у Пост 2, 46-25 и стварање Енкидуа у Епу о Гилгамешу I, 95-112“ и која је штампана у целости [4]. Од 10-13. септембра 2015. учествовао је у међународној библијској научној конференцији на тему „Христос свештених повести“ са рефератом „Ps 2,7–8 im Narrativ des Markusevangeliums“ који је такође штампан у целости [5].

3.5. Учешће у организационом одбору за припремање научних конференција

Кандидат је члан организационог одбора за припремање међународне библијске конференције на тему „Зашто је рецепција важна?“ („Why does reception matters?“) која

ће се одржати од 31. маја - 03. јуна 2018. на ПБФ у Београду под покровитељством фондације Конрад Аденауер. У конференцији ће учествовати бројни еминентни библисти из земље и иностранства.

3.6. Мобилност наставника у оквиру Еразмус+ програма

Кандидат је учествовао је у програму размене наставног особља (Erasmus+ Teaching Staff Exchange Programme) као гостујући наставник од 28. новембра до 02. децембра 2016. године на Универзитету Фридрих-Александер у Ерлангену – Нирнбергу у СР Немачкој одржавши укупно 8 сати наставе.

3.7. Учешће у раду Библијског института

Од 2013. до 2017. године кандидат је обављао функцију секретара Библијског института ПБФ. У оквиру рада на Библијском институту помагао је у процесу прибављања књига за институтску библиотеку као и у другим активностима института: организовање предавања у Дому омладине Београда 2016/2017. године, пројекат аудио Нови Завет итд.

3.8. Остале активности.

Кандидат је два пута је као представник факултета и СПЦ похађао Европски екуменски студијски курс у Јозефсталу (СР Немачка) и то од 06-15.06.2016. (на тему „Црква и уметност“) и од 24.04.-03.05.2017. године (на тему „Помирење“).

4. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА И КРИТЕРИЈУМА ЗА ИЗБОР У ПРЕДЛОЖЕНО НАСТАВНИЧКО ЗВАЊЕ

4.1. ОПШТИ УСЛОВ

Кандидат је одбранио докторску дисертацију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду и тиме стекао звање **доктор теологије**.

4.2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

4.2.1. Кандидат за избор у звање доцента за ужу научну област област Библистика/Свето Писмо Старог Завета, др Ненад Божовић одржао је **приступно предавање** на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, 11. априла 2018. године, од 12:00 до 12:45 часова на тему „Околности и последице пада Самарије 722. г. пре Христа“. После приступног предавања и појединачних оцена свих чланова Комисије, утврђено је да је кандидат одлично испунио све циљеве и задатке предавања, будући да је предавање оцењено оценом _____ () и да кандидат испуњава тражени услов за избор у звање доцента, што је, коначно, записником и потврђено.

4.2.2. Кандидат др Ненад Божовић је током свога вишегодишњег рада на Православном богословском факултету у Београду био ангажован на извођењу вежби на основним студијама из предмета Увод у Стари Завет, Старозаветна историја, Старозаветна егзегеза и Старозаветна теологија. На основу података студентске евалуације путем „Упитника за вредновање педагошког рада руководиоца вежби“ студенти су оценили рад др Ненад Божовића следећим оценама:

Школска 2017/2018 – просечна оцена 4, 85;

Школска 2016/2017 – просечна оцена: 4, 77;

4.2.3. Обавезни услов за први избор у звање доцента, „један објављен рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира“ као и „саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини“, овај кандидат је испунио и премашио објавивши три рада из категорије М51 [1][2][3], један рад са националног

научног скупа објављен у целини М63 [4] и један рад са међународног научног скупа објављен у целини М33 [5].

4.3. ОСТАЛИ ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Будући да се за избор у звање доцента траже најмање два од три изборна услова, потврђујемо да др Ненад Божовић испуњава ове критеријуме:

4.3.1. Стручно-професионални допринос: др Ненад Божовић испуњава први услов у две тачке - био је члан комисија за одбрану укупно 9 мастер радова, а такође је члан организационог одбора за припремање међународне библијске конференције на тему Библијске рецепције у Београду од 31. маја – 03. јуна 2018. године.

4.3.2. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству: др Ненад Божовић је учествовао у програмима размене наставника (Erasmus+ Teaching Staff Exchange Programme) као гостујући наставник од 28. новембра до 02. децембра 2016. године на Универзитету Фридрих-Александер у Ерлангену/Нирнбергу у СР Немачкој одржавши укупно 8 сати наставе.

5. УКУПНА ОЦЕНА

Прегледом образовног, научно-истраживачког и наставно-педагошког профила из приложене конкурсне документације др Ненада Божовића, укупна оцена долепотписане комисије гласи да кандидат испуњава све услове за тражено звање, како формалне, тако и суштинске. Његов научно-истраживачки профил се одлично уклапа у ужу научну област за коју се бира, а висока оцена досадашњег педагошког рада препоручује га за наставу предмета из области Библистике/Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету. Кандидат поседује све предиспозиције за веома успешно бављење старозаветном библистиком, а наставно-педагошке способности указују на квалитетно преношење знања будућим генерацијама.

6. МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду све изложено, као и чињеницу да кандидат испуњава све законске услове за избор у звање доцента, Комисија сматра да др Ненад Божовић, досадашњи асистент на Катедри за Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, може и треба бити изабран у звање доцента на основу објављеног конкурса, на који се пријавио као једини кандидат. С обзиром да испуњава све услове предвиђене законом, предлажемо Наставно-научном и Изборном већу Православног богословског факултета Универзитета у Београду да прихвати реферат Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор др Ненада Божовића у звање доцента за ужу научну област Библистика/Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета.

У Београду, 11. априла 2018. године.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Родољуб Кубат
редовни професор
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду

др Владислав Топаловић
ванредни професор
Православног богословског факултета
„Свети Василије Острошки“
Универзитета у Источном Сарајеву

др Предраг Драгутиновић
ванредни професор
Православног богословског факултета
Универзитета у Београду